YHTEISTOIMINTASOPIMUS VARKAUDEN, PIEKSÄMÄEN, LEPPÄVIRRAN JA JOROISTEN KESKEN TYÖLLISYYSALUEESTA

Tällä kuntalain 52 §:n mukaisella sopimuksella yhteisestä toimielimestä sovitaan laissa työvoimapalvelujen järjestämisestä (380/2023) tarkoitettujen julkisten työvoimapalvelujen järjestämisestä.

Lisäksi sopimuksella sovitaan Keski-Savon työllisyysalueen mahdollisuudesta järjestää yhteistoiminta-alueen kunnille muita työllisyys- ja maahanmuuttajapalveluita sekä niihin liittyviä viranomaistehtäviä, Kuntalain 8 luvun mukaisesti ja niistä erikseen sovittaessa.

1. Sopimuksen osapuolet

Tämän yhteistyösopimuksen osapuolia eli sopijakuntia ovat Joroisten kunta, Leppävirran kunta, Pieksämäen kaupunki ja Varkauden kaupunki, joka toimii muodostettavan työllisyysalueen vastuukuntana.

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Tausta

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) edellytti, että 1.1.2025 lukien kunnat, joiden työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, tulee muodostaa yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) siten, että yhteenlaskettu työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueeseen kuuluvien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain (410/2015) tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa.

Kunta voi hoitaa tehtävää yhden tai useamman kunnan puolesta siten, että kunnilla on yhteinen toimielin, joka vastaa tehtävän hoitamisesta. Tehtävää hoitavaa kuntaa kutsutaan vastuukunnaksi.

Työllisyysalueeseen kuuluvat Varkauden kaupunki, Pieksämäen kaupunki, Leppävirran kunta ja Joroisten kunta. Työllisyysalueen nimeksi on valittu Keski-Savon työllisyysalue. Muodostettavalla työllisyysalueella tarjotaan lain (380/2023) edellyttämiä työllisyyspalveluita, lähipalveluita uudistuksen tavoitteiden mukaisesti sekä muita työllisyys- ja maahanmuuttajapalveluita näistä erikseen sopien.

Varkaus, Pieksämäki, Leppävirta ja Joroinen ovat käyneet asiasta keskusteluja ja päätyneet kuntalain 51 §:ssä tarkoitettuun yhteiseen toimielimeen. Työllisyysalueen muodostamisen edellyttämänä kuntien yhteistoimintamuotona on siten vastuukuntamalli. Vastuukuntana toimii Varkauden kaupunki, joka toimii lain edellyttämänä työvoimaviranomaisena.

Järjestämisvastuussa oleva kunta vastaa Kuntalain 8 §:n 2 momentin mukaisesti palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Sen estämättä, mitä Kuntalain 8 §:n 2. momentin 5. kohdassa säädetään, järjestämisvastuussa oleva kunta voi sopia laissa tarkoitetun työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä noudattaen mitä Kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi.

Tarkoitus

Tällä kuntalain 52 §:n mukaisella sopimuksella yhteisestä toimielimestä sovitaan laissa työvoimapalvelujen järjestämisestä (380/2023) tarkoitettujen julkisten työvoimapalvelujen järjestämisestä.

Palveluiden järjestämisessä otetaan huomioon työllisyysalueen kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet.

Lisäksi sopimuksella sovitaan Keski-Savon työllisyysalueen mahdollisuudesta järjestää yhteistoiminta-alueen kunnille muita työllisyys- ja maahanmuuttajapalveluita sekä niihin liittyviä viranomaistehtäviä Kuntalain 8 luvun mukaisesti, niistä erikseen sovittaessa.

3. Hallinnon ja päätöksenteon järjestäminen

Työllisyysalueeseen kuuluvat Varkauden kaupunki, Pieksämäen kaupunki, Leppävirran kunta ja Joroisten kunta.

Keski-Savon työllisyysalueen hallintoa varten on perustettu yhteinen toimielin, joka toimii Varkauden kaupungin kaupunginhallituksen alaisuudessa. Yhteisenä toimielimenä työvoimapalvelujen lakisääteisten tehtävien osalta toimii työllisyysaluelautakunta, joka toimii työvoimaviranomaisena ja siihen sovelletaan vastuukunnan valtuuston hyväksymiä hallintosääntömääräyksiä.

Työllisyysalueen toiminnan osalta Varkauden kaupungin hallintosääntöön on laadittu erillinen osa, johon kaikki keskeiset työllisyysalueen hallintosäännön kirjaukset on sisällytetty. Mikäli työllisyysaluelautakunnan toimintaa koskevia hallintosääntömääräyksiä muutetaan siten, että ne vaikuttavat keskeisesti yhteistoiminta-alueen toimintaan, tulee muutokset neuvotella yhteisesti kuntien kesken ennen päätöksentekoa.

Lautakuntaan menevät asiat valmistelee vastuukunta ja lautakunnan esittelijänä tai hänen sijaisenaan toimii Varkauden kaupungin hallintosäännön mukainen viranhaltija.

Työllisyysaluelautakunta voi sopia työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan siirtämisestä sopimuksessa mainitulle toiselle osapuolelle kuntalain 54 §:n mukaisesti.

Työllisyysaluelautakunnan tehtävänä on

- valita työllisyysalueen johtaja sekä muut työllisyysalueen vastuuviranhaltijat
- vastata talousarvion laadinnasta, toimeenpanosta sekä seurata ja raportoida talousarvion toteutumista
- Vastata palvelusuunnitelman muutosten valmistelusta ja päättämisestä kuultuaan ensin jäsenkuntia
- valvoa, että työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa säädetyt tehtävät sekä muut erikseen sovitut tehtävät tulevat hoidetuksi asianmukaisesti ja vaikuttavasti
- seurata, ohjata ja valvoa toimintaa valtakunnallisten sekä työllisyysalueelle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi
- seurata toiminnan tuloksellisuutta ja talousarvion toteutumista
- valvoa, että toimintaa johdetaan tarkoituksenmukaisesti tehokkaasti ja taloudellisesti
- päättää ja vahvistaa viranomaisasiakkailta perittävät maksut
- päättää **aiheuttamisperusteisen kustannusjaon soveltamisesta** 1.1.2027 lukien

4. Toimielimen kokoonpano ja jäsenten valitseminen

Työllisyysaluelautakunnassa on kymmenen (10) jäsentä, joista Varkaudella ja Pieksämäellä on kolme (3) sekä Leppävirralla ja Joroisilla kaksi (2). Työllisyysalueen sopijakunnat valitsevat kukin varsinaiset jäsenet sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet kuntakohtaisen paikkamäärän mukaisesti ja esittävät heitä Varkauden kaupunginvaltuustolle Työllisyysaluelautakuntaan hyväksyttäväksi. Jokaisella jäsenellä on käytettävissä äänestystilanteissa yksi ääni ja äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Työllisyysaluelautakunnan puheenjohtajuus on kiertävä siten, että kunkin valtuustokauden ensimmäisenä vuonna puheenjohtajuus on Varkaudella, toisena Pieksämäellä, kolmantena Leppävirralla ja neljäntenä Joroisilla. Varapuheenjohtajuus kiertää siten, että se kunta, joka seuraavana vuonna toimii puheenjohtajana, toimii puheenjohtajuutta edeltävänä vuotena varapuheenjohtajana.

Yhteinen toimielin muodostetaan siten, että siinä ei millään työllisyysalueen kunnalla ole ehdotonta määräysvaltaa.

5. Otto-oikeus

Varkauden kaupunginhallituksella ei ole kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta ottaa käsiteltäväksi edellä mainitun lautakunnan asioita. Varkauden kaupunginhallituksella on otto-oikeus ainoastaan, jos

1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;

2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai

3) päätös on muuten lainvastainen.

Varkauden kaupungin on ilmoitettava otto-oikeuden käytöstä ennen valitusajan päättymistä.

6. Työvoimapalvelut

Työvoimapalveluiden järjestämisessä otetaan huomioon työllisyysalueen kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet.

Muodostettavalle työllisyysalueelle perustetaan jokaiseen kuntaan vähintään yksi palvelupiste tämän sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamiseksi.

Työvoimapalvelut tuotetaan pääsääntöisesti lähipalveluina tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Ne palvelut, joita ei tuoteta lähipalveluina, tuotetaan keskitettyinä palveluina Varkauden palvelupisteen, Pieksämäen palvelupisteen tai toisen työllisyysalueen toimesta.

Keski-Savon työllisyysalue voi järjestää yhteistoiminta-alueen kunnille myös muita työllisyys- ja maahanmuuttajapalveluita sekä niihin liittyviä viranomaistehtäviä, niistä erikseen sovittaessa.

7. Henkilöstön asema

Valtiolta tai kunnilta työllisyysalueelle siirtyvä henkilöstö on sijoittunut työllisyysalueelle siten, että he siirtyvät pääsääntöisesti Varkauden kaupungin palvelukseen työvoimaviranomaisina tekemään laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) määritettyjä tehtäviä tai muita kuntien erikseen sopimia tehtäviä. Poikkeuksena tästä ovat tilanteet, joissa kuntalain 54§ mukaisesti työvoimaviranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa siirrettäisiin toiselle työllisyysalueen kunnalle. Tässä tilanteessa henkilöstö on sen kunnan palveluksessa, jonka kanssa tämä sopimus on tehty.

8. Talous ja hallinto

Työvoimapalvelujen järjestämisvastuu on muodostanut kunnille uuden valtionosuustehtävän, johon osoitetaan täysimääräinen rahoitus. Kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle (Kuntalaki 8 § 3 mom.).

Yhteisen toimielimen talous on vastuukunnan vastuulla ja osa vastuukunnan talousarviota ja taloussuunnittelua. Työllisyysaluelautakunta tekee vastuukunnan valtuustolle esityksen sopimuksen mukaisten tehtävien seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi ja seuraavien vuosien taloussuunnitelmaksi.

Työllisyysalueen kirjanpidosta ja talouden hoidosta vastaa vastuukunta. Työllisyysalueella on vastuukunnan kirjanpidossa oma taseyksikkö.

Työllisyysalueen talousarvio laaditaan vastuukunnan talousarvion vuosikellon ja vastuukunnan antamien ohjeiden (talousarviokehys) mukaisesti. Talousarvio valmistellaan vastuukunnan toimesta yhdessä työllisyysalueen kuntien kesken, huomioiden järjestämisvastuu ja kuntien esittämät tarpeet. Kukin kunta käsittelee talousarvion osaltaan ennen, kuin se lähetetään hyväksyttäväksi vastuukuntana toimivalle Varkauden kaupungille. Talousarvion toteutumista seurataan neljännesvuosittain ja seurannasta vastaa lautakunta.

Työllisyysalueen kustannukset jaetaan sopijakuntien kesken siten, että henkilöstö- ja toimintakulut laskutetaan jäsenkunnilta edellisen vuoden asiakasmäärän keskiarvolla. Asiakkaille hankittavat palvelut, koulutukset ja avustukset sekä sopimukselliset palvelut laskutetaan kunnilta aiheuttamisperusteisesti. (liite 1).

Kunnat suorittavat vastuukunnalle määrätyn maksuosuuden kuukausittain. Maksuosuudet tasataan kerran vuodessa.

Vastuukunta raportoi sopijakunnille taloudesta ja toiminnasta työllisyysaluelautakunnassa päätetyllä tavalla noudattaen vastuukunnan talouden vuosikelloa ja osavuosikatsausten aikatauluja. Lisäksi vastuukunta raportoi sopijakunnille suppeammin taloudesta ja toiminnasta kuukausittain.

Investoinnit rahoitetaan siten, että niiden rahoituskustannukset tulevat taseyksikön kustannuksiksi ja laskutetaan kunnilta samoin periaattein kuin työvoimapalvelujen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset.

Työllisyysalueen toiminnan mahdollisen päättymisen jälkeen muodostuvat työllisyysalueen toiminnasta aiheutuneet kustannukset tai maksuosuuksien palautukset jaetaan sopijakunnille toiminnan päättymistä edeltäneiden viiden vuoden kustannusten keskiarvon mukaisessa suhteessa.

Mikäli jokin tämän yhteistoimintasopimuksen kunnista hankkii työllisyysalueelta muita, kuin valtiolta siirtyviä tehtäviä, vastaa tämän palvelun tai viranomaistehtävän hoitamisesta aiheutuvista kustannuksista tilaava kunta toteutuneiden kuntakohtaisten kustannusten perusteella ellei muusta ole erikseen sovittu.

9. Asiakkailta perittävät maksut

Asiakkailta perittävistä maksuista noudatetaan Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain määritelmiä. Henkilöasiakkaille tarjottavat julkiset työvoimapalvelut ovat maksuttomia. Työnantajalle tarjottavat julkiset työvoimapalvelut ovat maksuttomia lukuun ottamatta työvoimapalveluiden järjestämislain 62 §:ssä erikseen maksulliseksi määrättyjä palveluja.

Viranomaisasiakkailta (esim. toiset työllisyysalueet) perittävät maksut määräytyvät lautakunnan vahvistaman taksan mukaisesti.

10. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Vastuukunta vastaa toiminnan valvonnasta ja raportoinnista sekä tekee vuosittain riskianalyysin.

Riskienhallinnassa noudatetaan vastuukunnan toimintatapaa.

11. Kiinteistöt (toimitilat), kalusto ja varusteet

Vastuukunta vuokraa työvoimapalvelujen järjestämiseen kustannustehokkaat ja soveltuvat tilat, joiden vuokrausperiaatteista on yhteisesti sovittu (liite 1).

12. Asiakastietojen käsittely, asiakirjahallinta ja tietoturva

Asiakastiedot ovat salassa pidettäviä (julkisuuslaki 24 §:n 1 mom. 25 kohta)

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä (380/2023) mukaan vastuukunta toimii yhteisrekisterinpitäjänä asiakkaidensa osalta. Vastuukunta vastaa toiminnasta syntyvien tietojen luovuttamisesta, arkistoinnista ja salassapidosta.

Asiakirjahallinnassa noudatetaan vastuukunnan toimintatapaa.

Tietoturvan ja -suojan osalta noudatetaan vastuukunnan sääntöjä ja ohjeistuksia.

13. Vahingonkorvausvastuu ja vakuutukset

Vastuukunta huolehtii siitä, että työllisyysalueeseen liittyvät vakuutukset ovat voimassa koko työllisyysalueella. Työllisyysalueen vastuulla olevien vahinkojen kustannukset jaetaan kohdan 8 kustannustenjaon mukaisesti.

14. Yhteistyösopimuksen muuttaminen ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopimusta voidaan muuttaa työllisyysalueen kuntien valtuustojen yhtäpitävillä päätöksillä. Mikäli esimerkiksi työllisyysalue muuttuu tai toimintaympäristössä tai järjestämislaissa tapahtuu merkittäviä muutoksia, niin sopimuksen perusteita tarkistetaan soveltuvin osin.

Sopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan kuntien välisillä neuvotteluilla. Jos yhteisymmärrykseen ei päästä, asia käsitellään hallintoriita-asiana Itä-Suomen hallinto-oikeudessa tai, mikäli asia ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan, asia käsitellään Pohjois-Savon käräjäoikeudessa.

15. Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus tulee voimaan, kun kaikki osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Sopimuksen osapuoli voi kirjallisesti irtisanoa sopimuksen omalta osaltaan päättymään kalenterivuoden alusta lukien ilmoittamalla siitä jokaiselle työllisyysalueeseen kuuluvalle kunnalle vähintään 12 kuukautta aikaisemmin. Sopimus päättyy irtisanomisen perusteella ainoastaan irtisanoutuneen sopijakunnan osalta.

Vastuukunnalla on oikeus irtisanoa sopimus yksittäisen sopijakunnan kanssa, mikäli sopijakunta olennaisesti rikkoo sopimuksen ehtoja eikä kohtuullisen ajan kuluessa korjaa tilannetta. Mikäli vastuukunta itse irtisanoutuu sopimuksesta, päättyy sopimuksen voimassaolo kaikkien sopijakuntien välillä.

Tämä sopimus korvaa ensimmäisen sopimuksen, joka astui voimaan 1.1.2025.

LIITTEET:

LIITE 1: Keski-Savon työllisyysalue - Liite kustannustenjaosta